

Edukační programy pro střední školy (15–19 let)

Užité umění a design – stálá expozice

Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

Expozice představuje nejvýznačnější díla uměleckého řemesla a užitého umění ve sbírkách Moravské galerie v Brně. Její široký záběr sahá ve vybraných exponátech od období středověku do počátku 20. století. V chronologickém sledu je zachycen vývoj a stylové proměny nábytku, textilu, skla, keramiky, porcelánu, drahých a obecných kovů.

Programy s výtvarnou aktivitou.....

Středověk • umělecké řemeslo

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV)

ŽIVOT V DOBĚ HRADŮ, KLÁŠTERŮ A KATEDRÁL Jak se projevuje svět víry a náboženství v umění? Církev byla hlavním objednavatelem uměleckých předmětů, které tvořily nezbytnou součást architektury katedrál, jako např. vitráže, gobelíny, vykuřovadla, mešní kalichy, kněžská roucha apod. Umělecké hutě a život středověkého člověka zaznamenané na předmětech uměleckého řemesla. Součástí je jednoduchý test a výtvarná aktivita ve výstavě.

Výstupy, student:

- ujasňuje si proměny hospodářského vývoje středověké společnosti
- uvědomuje si význam procesu umělecké tvorby v životě středověkého člověka
- objevuje tvořivost při vlastních aktivitách jako základní faktor rozvoje osobnosti
- objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření

Učivo:

- světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu
- křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko
- vzdělanost a umění středověké společnosti

Od středověku k secesi a moderně • umělecké řemeslo • nábytek

- člověk a společnost (D), umění a kultura (VV)

NA ZAČÁTKU BYLA TRUHLA A CO JE DNES? Při prohlídce expozice si osvětlíme vývoj nábytkové tvorby od gotiky po současnost. Na ukázce vystavených exponátů si budeme všimnout vývoje práce s materiály a jejich ornamentikou, rozlišíme řemeslné zpracování, možnosti zdobení a rozšiřování jednotlivých druhů nábytku. V praktické části programu interpretujeme historický nábytek do podoby současného designu.

Výstupy, student:

- uvědomuje si proměny hospodářského vývoje středověké společnosti, počátku novověku až po modernizaci společnosti
- poznává význam procesu umělecké tvorby v životě člověka
- upevňuje tvořivost při vlastních aktivitách jako základní faktor rozvoje osobnosti
- ujasní si význam procesu umělecké tvorby v životě renesančního člověka
- rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry

Učivo:

- proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle époque“ přelomu 19. a 20. století
- technologické postupy uměleckořemeslných oborů
- rozvoj řemesel a obchodu
- umělecký proces a jeho vývoj

Renesance • umělecké řemeslo • věda a technika

- člověk a společnost (D, G, OSZ), umění a kultura (VV), člověk a svět práce, jazyk a jazyková komunikace (ČJ)

SVĚT OBJEVŮ A VĚDY Novověk je dobou znovuzrození estetického ideálu a životních měřítek antiky a na něm založeného nového rozkvětu umění, filozofie a přírodních věd. Umělecká tvorba je hodnocena především z estetického hlediska, přestává sloužit náboženským idejím. Renesance se pyšní prudkým rozvojem řady vědních oborů a přináší nové umělecké žánry a postupy. Planisférický astroláb, vědecký přístroj ze 16. století je exkluzivním exponátem, na kterém se studenti seznamují s rozvojem vědy a techniky a se způsobem měření času, a to prostřednictvím vlastní tvorby.

Výstupy, student:

- ujasní si význam procesu umělecké tvorby v životě renesančního člověka
- upevňuje tvořivost při vlastních aktivitách jako základní faktor rozvoje osobnosti
- jmenuje tělesa sluneční soustavy a znázorní postavení Země ve vesmíru
- při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti

Učivo:

- proměny hospodářského vývoje společnosti na počátku novověku
- proměny životního stylu, vzdělanosti a umění na počátku novověku renesance a humanismus; reformace
- Země jako vesmírné těleso
- role subjektu v uměleckém procesu

19. století • umělecké řemeslo • nábytek

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV), člověk a svět práce

THONETKY PRO VŠEDNÍ DEN V průběhu celých dějin umění se vyskytují historismy, které vždy určitým způsobem zpracovávají sloh minulosti, aby z něj vytvořily sloh vlastní. Michael Thonet však přišel s novou technologií výroby nábytku z ohýbaného bukového dřeva, která přinesla nebyvalé a nové tvary. Židle z jeho továren se těšily velké oblibě a i pro cenovou dostupnost velmi rychle zlidověly, dodnes jsou součástí mnoha domácností. Thonet je sériově vyráběl od roku 1857 v Koryčanech na Moravě. Součástí programu je výtvarná interpretace vystavených židlí.

Výstupy, student:

- uvědomí si aspekty nových výrobních procesů a podnikání v historii
- dozví se o emancipačních snahách jednotlivých společenských vrstev v průběhu dějin

Učivo:

- proměny životního stylu, vzdělanosti a umění na konci 19. století, kultura a umění na konci 19. století
- obchod, podnikání a rozvoj industrializace
- umělecký proces a jeho vývoj

19. století • umělecké řemeslo • historie odívání

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV)

ŠATY A ŽIVŮTKY Jak se ženy oblékaly a jaká byla jejich společenská role? Emancipace jako aktuální téma na základě historických exponátů a proměny společenského života na ukázkách dámského odívání z 19. století. Studenti výtvarnými technikami interpretují vystavené oděvy v návaznosti na historické okolnosti vzniku.

Výstupy, student:

- uvědomuje si proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“
- dozví se o emancipačních snahách jednotlivých společenských vrstev v průběhu dějin
- vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách

Učivo:

- proměny životního stylu, vzdělanosti a společenského postavení žen konce 19. století
- emancipační snahy jednotlivých společenských vrstev

Secese a moderna • design

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV), člověk a svět práce

NA PRAHU MODERNY Založením uměleckořemeslných dílen ve Vídni (Wiener Werkstätte) v roce 1903 podle revolučního hnutí Arts and Crafts v Británii odstartovala moderna. Vídeňská secese a tvůrčí okruh architekta a designéra Josefa Hoffmanna představuje důležitou kapitolu v dějinách světové secese vůbec. Výrazným zjednodušením tvarů a jejich redukcí na základní geometrické obrazce se tehdy vymezil vůči stále dominantním historismům a francouzskému květinovému dekoru pojem geometrická secese. Nepřímo tak předznamenal o několik desetiletí mladší stylové tendence projevující se například ve funkcionalistické architektuře nebo v abstraktním malířství. Výtvarná aktivita studentů bude inspirována vystavenými exponáty.

Výstupy, student:

- prohloubí si pochopení procesu modernizace a industrializace
- ujasní si individuální přístupy k uměleckému procesu
- uplatňuje soudobé výtvarné vyjadřovací prostředky při vlastní tvorbě

Učivo:

- proměny životního stylu, kultura a umění 19. a 20. století
- zrod moderního umění a designu
- tvořivá osobnost v roli tvůrce a interpreta
- umělecký proces a jeho vývoj

Od středověku k secesi a moderně • šperk, kámen, kov a soudobé výtvarné techniky

- člověk a společnost (D), umění a kultura (VV)

RUBÍNY, SMALT NEBO PLAST? Už vás někdy napadlo, že šperk nemusí být jen drahocenný klenot z drahých a nákladných materiálů? K čemu všemu dříve šperky sloužily a z čeho se vyráběly v minulosti? Jak je tomu dnes? V průběhu 20. století se šperkařství stalo svébytným uměleckým řemeslem, stále víc podléhá proměnám módy a využívá nové technologie a netradiční materiály. Inspirováni historií studenti vytvoří vlastní pojetí současného šperku.

Výstupy, student:

- ujasní si proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“
- uplatňuje při vlastní tvorbě umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění
- rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě
- při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti
- vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách

Učivo:

- proměny životního stylu, kultura a umění 19. a 20. století, design
- historické proměny umění ve společnosti
- emancipační snahy jednotlivých společenských vrstev
- umělecký proces a jeho vývoj

Od středověku k secesi a moderně • umělecké řemeslo • ornament

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV)

ORNAMENT V PROMĚNÁCH V rámci prohlídky expozice se budeme zabývat proměnou ornamentu od gotiky až po období secese a moderny. Budeme sledovat ornament v kontextu vývoje užitého umění a napříč stoletími na rozličných ukázkách uměleckého řemesla. Součástí programu je výtvarná aktivita s pojetím ornamentu.

Výstupy, student:

- poznává společenské příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů
- rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti)
- samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky
- při vlastní tvorbě uplatňuje umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění

Učivo:

- středověká, novověká a barokní kultura, vzdělanost a umění 19. století a zrod moderního umění a designu
- umělecká specifika jednotlivých kulturních oblastí v Evropě
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením a hledání jejich motivace (symbolické, realistické, expresivní)
- zrod moderního umění a designu

.....
Programy zaměřené na skupinovou práci a diskusi

Baroko a rokoko ● umělecké řemeslo

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV), jazyk a jazyková komunikace (ČJ)

.....
BAROKO A ROKOKO V UŽITÉM UMĚNÍ Vznik a vývoj barokního slohu ovlivnila řada politických, duchovních i ekonomických podmínek. Barokní umělecké řemeslo vznikalo na objednávku pro církevní účely i světskou reprezentaci. Dokládají to ukázky nábytku, textilií, porcelánu, skla, zlatnických a emailových prací, kachlových kamen, oděvních doplňků ad. Jsou dokladem šikovnosti a výtvarného citu našich předchůdců, vypovídají o dobovém pojetí krásy, prozrazují zaujetí přírodou a mistrně charakterizují tehdejší životní styl.

Výstupy, student:

- uvědomuje si společenské zdroje tvorby, příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů, společenské zdroje tvorby, způsob života v moderní evropské společnosti
- rozšíří si slovní zásobu a komunikační dovednosti
- na úrovni smyslové, subjektivní a komunikační uplatňuje vizuálně obrazná vyjádření

Učivo:

- světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu
- barokní kultura, politika, náboženství
- role subjektu v uměleckém procesu

Od středověku k secesi a moderně ● umělecké řemeslo ● proměny životního stylu

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV), jazyk a jazyková komunikace (ČJ)

.....
SEDM STYLOVÝCH OBDOBÍ Prohlídka stálé expozice užitého umění a designu s odborným výkladem od gotiky přes renesanci, baroko a rokoko, klasicismus, empír a biedermeier, historismus až k secesi a moderně. Výtvarné interpretace napříč stoletími.

Výstupy, student:

- rozlišuje základní charakteristiky slohových oblastí a uměleckých směrů
- poznává společenské zdroje tvorby, příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů
- rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě

Učivo:

- proměny životního stylu, kultura a umění 19. a 20. století, design
- vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci
- umělecká specifika jednotlivých kulturních oblastí v Evropě
- umělecká tvorba, proces a jeho vývoj a kulturní prostředí

